У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MARCH 4, 1971 No. 42. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 3 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ПРОПОЗИЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ПРО РОЗПОДІЛ федеральних прибутків між стейтами знайшла підтримку демократичного губернатора в стейті Айова. Однак, фермери, будівельники і антивоєнні демонстранти виступали там проти президента Ніксона: фермери незадоволені низькими цінами на їхні продукти, будівельні робітники — урядовим стримзнням зростаючих заробітків та цін у будівельній індустрії, а антивоєнні демонстранти, як звичайно, виступали проти війни у В'єтнамі. Демонстрація відбулася в столиці того стейту Де Моіні.

У ВАШИНГТОНІ БУДЕ СТВОРЕНО „Корпус Третього Століття", до якого ввійдуть „Корпус Миру", „Добровольці на службі Америки" та кілька інших менших агенцій такого добровільного типу. Так зв. „Учительський Корпус" не буде включений, бо цьому спротивилося Бюро Освіти. Нова комбінована агенція „Корпус третього століття" дасть змогу американській молоді служити Америці й потребам народу. Названо її так на вшанування 200-річчя створення Американської Держави і початку третього століття державности ЗСА.

17-ЛІТНІЙ УЧЕНЬ ДЖЕЙМС ВАН АКЕН із стейту Іллиной здобув перше місце в конкурсі на найкращі таланти і стипендію в 10 000 дол. на дальші студії. Конкурс влаштувала у Вашингтоні окрема комісія фірми Вестінггавз, яка провадить такі конкурси вже 30 років, підшукуючи між середньошкільниками особливо здібних юнаків і дівчат.

З ВІВТІРКА В НЮ ЙОРКУ НА 50% ПОДОРОЖЧАЛИ ТАКСІВКИ, що дасть понад 40 мільйонів долярів прибутку власникам, і в свою чергу дасть їм змогу платити від 175 до 200 дол. тижнево шоферам за працю. Посадник Джан Ліндзі підписав розпорядження про таку надзвичайну підвишку за переїзди таксівками. Якщо раніше за переїзд платилось, припустім, 1 дол. 5 центів, то тепер такий же шлях коштуватиме 2 дол. та ще щось додатково за послугу.

КАПІТАН ЕРНЕСТ МЕДІНА БАЖАЄ ВИСТУПИТИ НА СУДІ в Форті Беннінґу, де підсудний ляйтенант В. Келлі сказав, що дістав наказ вбивати цивільних у селищі Мілай в Південному В'єтнамі — від свого зверхника, капітана Медіни. Але, як повідомив капітан Медіна, армія не дозволяє йому виступити із свідченнями.

У СВІТІ

БРИТАНІЯ ВІДКЛИЧЕ всі свої збройні сили, стаціоновані на схід від Суезу до кінця цього року — проголосив у палаті громад британський міністер закордонних справ сер Алек Даґлес-Гюм. Таке рішення прийняв був уже попередній соціялістичний уряд Гаролда Вільсона, але консервативи критикували його і заповідали, що вони збережуть „приявність" Британії на Середньому і Далекому Сході. На зміну такого становища консервативного уряду Едварда Гіта вплинуло становище Ірану й Савді Арабії, які вже порозумілись, як своїми збройними силами заступити Британію в обширі Перської затоки. Британія обіцює допомогу зброєю, якщо 9 малих султанатів біля Перської затоки створять федерацію.

МІЛЬЙОН ОСІБ СТРАЙКУВАЛИ в Британії у протесті проти закону, що має прикоротити дикі страйки. В минулий понеділок не появилися в Лондоні ніякі газети, були спаралізовані автомобільні фабрики й корабельні доки. 18-го цього місяця має повторитись така масова демонстрація робітників. Проте уряд рішив не звертати уваги на всі ці протести і перевести закон у парляменті, в якому він має більшість.

ПРЕМ'ЄР ІРЛЯНДІЇ ДЖЕК ЛИНЧ ЗАТАВРУВАВ терор, що його проводять північно - ірляндські католики в ім'я з'єднання Північної Ірляндії з суверенною Південною. Так само затаврував той терор католицький архиєпископ Ніл Фаррен у Північній Ірляндії. Ці голоси перестороги й догани прийшли внаслідку вбивства в католицькій дільниці Бельфасту в Північній Ірляндії двох поліціянтів та одного британського вояка, при чому той 18-тирічний вояк згорів, коли демонструючі недолітки кинули проти нього кілька газолінових бомб.

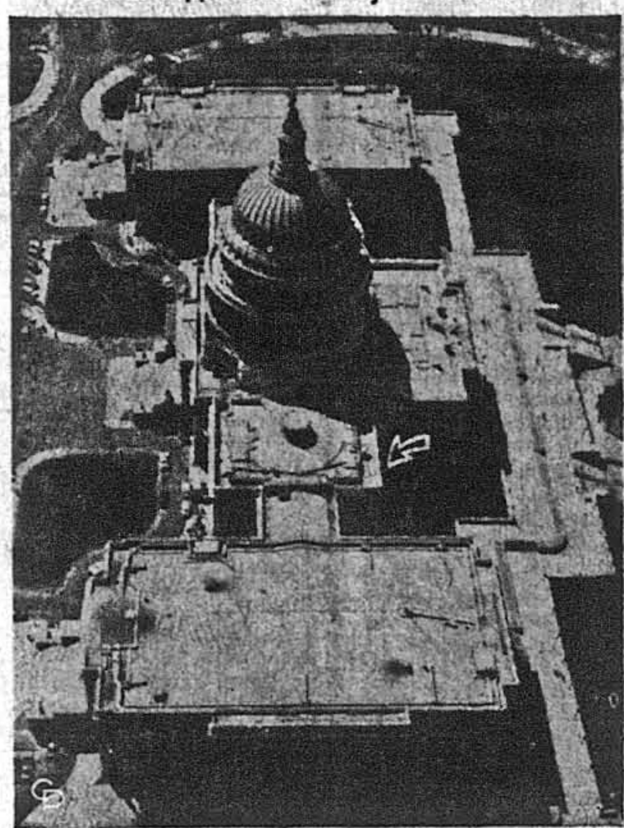
КРУГЛО 275 МІЛЬЙОНІВ ОСІБ РОЗПОЧАЛИ голосувати в парляментарних виборах в Індії. Ці вибори триватимуть від минулого понеділка 1 березня до 10 березня. Індія має 550 мільйонів населення, управнені до голосування є громадяни від 21-го року життя. Идеться про вибір 518 членів парляменту. Вислід виборів вирішить долю прем'єра Індіри Ганді, ліва політика якої розколола керівну Конгресову партію. Чотири опозиційні праві партії створили виборчий бльок з єдиною ціллю — повалити Індіру Ганді, яка проте користується великою популярністю.

СМЕРТЬ ГЕНЕРАЛА СПРИЧИНИЛА сповільнення воєнної кампанії та заколот в старшинському корпусі — повідомляють воєнні кореспонденти в Камбоджі, нав'язуючи до трагічної смерти головного командувача південно-в'єтнамських військ в Камбоджі, відважного й популярного генерала До Као Трі, який в минулому тижні згинув разом із кореспондентом „Нюзвіку" Франсуа Суллі, коли розбився їхній гелікоптер. Наступник названого генерала ген. Нгуєн Ван Мінь не дав себе ще пізнати підлеглому йому 23.000 військовому з'єднанню.

В Торонто помер Осип Станімір, кол. визначний старшина УГА

Торонто. — 13-го лютого 1971 р. помер тут на недугу серця на 81-ому році життя сл. п. Осип Станімір, кол. сотник Української Галицької Армії, один із видатних фронтових старшин, учасник цілої Визвольної Боротьби. Він вславився як командант 8-ої Бригади УГА в боях в Західній Україні проти поляків та на Східній Україні проти большевиків. Під кінець існування УГА був командантом III Бригади ЧУГА, що постала з кол. III Корпусу УГА. Після війни працював в кооперації, як директор Повітових Союзів Кооператив у Дрогобичі і Перемишлі, при чому брав чинну участь також у загальному громадському житті. На еміграції проживав у Торонто. Видав спомини з воєнних часів. Залишив вдову Ольгу та дальшу родину. Похорон відбувся в Торонті 17-го лютого 1971 р.

Підпільна організація заявляє, що це вона підклала бомбу в Капітолі

Вашингтонський Капітоль — осідок Конгресу ЗСА і символ З'єднаних Стейтів Америки. На фото стрілкою показане крило будинку, що його пошкодила своєю експлозією підкладена невідомими спричинниками бомба.

Вашингтон. — В листах висланих до редакцій деяких американських газет американська підпільна організація, яка називає себе „Ведер Андерґравнд" (Weather Underground — підпілля погоди) ствердила, що вона бере на себе відповідальність за підкладення бомби у вашингтонському Капітолі в понеділок 1 березня ранком. Писані ці листи писальною машинкою і в них стверджується, що названа організація „заатакувала" Капітоль, бо він разом з Білим Домом і Пентаґоном є символом уряду, який здійснює тепер „аґресію" в Індокитаї. Вислані були ці листи з Елізабету в Ню Джерзі, вже після того, як в Капітолі розірвалася бомба. Поліційні чинники й Еф-Бі-Ай заявляють, що немає доказів на те, щоб у підкладення бомби була заанґажована якась підпільна група і що подібні листи розсилаються дуже часто після бомбових замахів різними підпільними групами, щоб приписати собі „заслугу" проведення такого замаху і використати його для своєї пропаґанди. Після проведення слідства на місці вибуху у Капітолі слідчі органи встановили, що бомба могла бути принесена у звичайній течці (торбі) і що вона важила яких 15 до 20 фунтів. Спричинені вибухом бомби шкоди обраховують на 300 тисяч долярів. Експльозія не пошкодила, все ж таки, фундаментів Капітолю і не матиме впливу на його стан.

Уруґвайські терористи звільнили викраденого американського експерта

Монтевідео, Уруґвай. — Терористи із лівої уруґвайської підпільної організації Тупумаро звільнили вночі з вівтірка на середу 3 березня ц. р. викраденого ними ще в серпні минулого року американського сільсько-господарського експерта д-ра Клода Л. Флая, який працював в Уруґваї, як приватна людина, на запрошення уруґвайського уряду. Терористи підвезли д-ра Флая автом під браму Британського шпиталю в Монтевідео і залишили там з огляду на його затяжну серцеву хворобу. Звільненим негайно заопікувалися лікарі, стверджуючи, що він тяжко хворий уже від яких десяти днів. Зараз після лікарської перевірки відвідав д-ра Флая американський амбасадор Чарльз Д. Адейр. Д-р Флай, хоч і хворий, дуже щасливий із свого звільнення і плянує якнайскорше повернутися до ЗСА. Запрошений уруґвайським урядом для консультації в справах сільсько-господарського розвитку Уруґваю, д-р Флай працював в одній із лябораторій біля Монтевідео і був викрадений терористами з організації Тупамаро ще 7-го серпня минулого року. Терористи вимагали викупу за нього в сумі одного мільйона долярів, протеж, цього викупу, вони, мабуть, не одержали і звільнили д-ра Флая із власної спонуки, правдоподібно тому, що він хворий. Викраденого ними американського поліційного дорадника Д. А. Мітріоне вони вбили. Півтора тижня тому терористи звільнили за викупом бразилійського консула Альойзіо Діяза Гоміде. В руках у терористів перебуває ще британський амбасадох Джофрі Джексон, викрадений 8 січня ц. р.

В Джерзі Сиҭі почав появлятися польський „Новий Щоденник"

Джерзі Сиҭі. — З датою суботи 27-го лютого появилося перше число польського „Нового Щоденника" („Нови Дзєннік"), видавцем якого є „Байсентеніял Паблішінг Корпорейшен". Появляється цей новий щоденник у новій, щойно заінстальованій модерній друкарні в безпосередньому сусідстві „Свободи" і головної пошти при 253 Вашинґтон вулиці. У першому випуску цього нового польського щоденника, що появлятиметься кожного дня, за вийнятком субот, понеділків та святочних днів, видавці заповідають, що газета змагатиметься за „добро Америки і Польщі, за права, інтереси та добре ім'я польської етнічної групи... буде критично оцінювати польсько-американське життя та не оминати дразливих тем, буде аналізувати польсько-американські інституції та інформувати про всі справи, що ними цікавиться польсько-американська група. В дальшому сказано, що газета солідаризуватиметься з польським народом, а не з комуністичним режимом. З інших вияснень та інформацій виходить, що газета є

(Закінчення на стор. 3-ій)

У 50-РІЧЧЯ УВУ

ВІДОЗВА РЕКТОРАТУ І СЕНАТУ

17 січня 1921 р. — серед найважчих післявоєнних еміграційних умов — відбувся у Відні інавґураційний виклад Українського Вільного Університету.

З цього часу УВУ стоїть безперервно 50 літ на службі рідної культури та спільноти.

Щоб зрозуміти це неповторне явище в історії культури людства, треба усвідомити, що УВУ постав, як здійснення мрії кількох ґенерацій українських вчених та студентів. Коли у висліді злопам'ятних царських указів — валуївського та емського — українська культура й мова були приречені на загибіль, коли одночасно в австрійській займанщині польська шовіністична адміністрація ставила перепони для постання українського університету, українське студентство в боротьбі за нього приносило впродовж десятиліть найболючіші жертви, при чому не бракувало арештів, судових процесів та присудів, і навіть кривавої жертви Адама Коцка. І коли, врешті, рідний Університет постав за межами Батьківщини, то сталося це в час, як під совєтським режимом була здушена всяка свобода думки й досліду, а в Польщі зміг діяти — і то тільки деякий час, Таємний університет, — із викладами у підвалах, при затемнених світлах, при закритих та сторожених дверях, із семінарями, які нерідко кінчалися у в'язничних келіях.

Такі факти зобов'язують, і Український Вільний Університет зумів згуртувати справжніх фанатиків справи, які уважали своїм найвищим обов'язком утримати серед найнесприятливіших обставин символ свободи вільного досліду, — свідомі, що без рідного університету немає власної держави, а без вільного університету із повною

(Закінчення на стор. 3-ій)

Бої в Ляосі сповільнились — обидві сторони підтягають сили

Сайґон. — Наземні бої в Ляосі дещо сповільнились і зменшились, але альянтське командування рахується з недалеким поновним посиленням їх. Тому й південні в'єтнамці пересунули під кордон Ляосу 10,000 дальшого війська, щоб — у випадку потреби — перекинути його до Ляосу. Відбувається також дальша інтенсивна діяльність американського летунства. 15 американських джетових бомбовиків бомбардували в минулий понеділок протилетунські становища у Північному В'єтнамі. У Сайґоні проголошено, що американське летунство знищило в Ляосі 8 танків совєтського типу ПТ-76. Однак Північний В'єтнам вислав уперше до В'єтнаму танки совєтських типів Т-34 і Т-54, поруч із танками ПТ-76. Південні в'єтнамці та американські літаки знищили вже загалом 38 комуністичних танків, доставлених Північному В'єтнамові Совєтами. Але й американці мають поважні втрати. Ось так ворогові вдалося дістатися на американську базу недалеко Хезаню біля ляоського кордону та спричинити три вибухи, які знищили 55.000 гальонів газоліни, приготованої для операцій в Ляосі. Американський генерал Фредерік Веянд, заступник головного командувача генерала Крейтона Абрамса, заявив, що бої в Ляосі важчі навіть за бої під час комуністичної так званої „тет" -офензиви в лютому 1968 р.

ЗСА наполягають на Москву в справі Берліну

Вашингтон. — Американський уряд заявив Совєтам, що справа Берліну є „близька серцю" Америки і що тому Америка сприяє якнайшвидшій позитивній і конструктивній розв'язці проблеми Берліну. Три західні альянти передали 5 лютого ц. р. совєтському амбасадорові в Східній Німеччині Абрасімову спільну ноту з конкретним уточненим пляном поліпшення ситуації довкола Західнього Берліну. Вони запропонували, щоб точку про правно-державну приналежність Західнього Берліну до Західньої Німеччини (Німецької Федеративної Республіки) скреслити з її конституції, зате, щоб СССР визнали спеціяльні політичні, культурні й економічні зв'язки Західнього Берліну з Західньою Німеччиною та ґарантували свобідний наземний рух з заходу до Західнього Берліну почерез широку на 110 миль смугу в кордонах Східньої Німеччини. Совєти дотепер на ту альянтську пропозицію не відповіли. Зате у Західньому Берліні ведуться — з комуністичної ініціятиви — безпосередні переговори між представниками обох частин поділеного Берліну в справі вможливлення мешканцям Західнього Берліну відвідувати своїх кревних і приятелів у частині міста поза „муром ганьби" — під комуністичним правлінням. „Мур ганьби" здвигнено у 1952 році.

В Совєтському Союзі зменшено ціни на деякі з консумпційних продуктів

Москва. — У зв'язку із 24-им з'їздом Комуністичної партії Совєтського Союзу, що його реченець визначено на кінець березня ц.р., в СССР проголошено знижку цін на деякі із індустрійних продуктів такі, як пральні машини, електричні машинки до гоління, вічні олівці тощо. Проголошено цю редукцію цін з пропаґандивною метою, щоб довести, що, мовляв, уряд і партія дбають про добро широких кіл консументів і стараються зробити ціни доступними для населення. Докладніша аналіза зредукованих тепер цін доводить, що зменшено ціни головним чином на продукти, які лежать по магазинах і яких ніхто через їх високу ціну не бажає купувати. Якщо ж іде про ціни товарів справді широкого вжитку в СССР, то вони збільшилися протягом останнього року на яких 150 відсотків. Так, наприклад пляшка „дешевої" горілки, яка рік тому коштувала 4 дол., тепер коштує 10 долярів. Якщо ж іде про тепер зредуковані ціни, то електрична машинка до гоління харківського виробу, яка коштувала досі 30 дол., тепер коштуватиме 24 дол. при офіційній рівновартості — 1 рубель — 1.11 дол. Хемічні звичайні олівці, "ball-point", які у ЗСА коштують кільканадцять центів, коштуватимуть в СССР 77 центів замість 1.54 дол. Телевізійні апарати коштуватимуть від тепер від яких 300 до 450 дол., кольорові 900 дол. Такі ж продукти, як чайники, тарілки тощо взагалі важко дістати. Заробляє ж пересічний совєтський робітник всього яких 130 дол. місячно.

Округа Олбани відзначить 100-річчя Лесі Українки

Трой, Н.Й. (І.С.). — З ініціятиви Окружного Комітету Відділів УККА: Амстердам, Вотервліт, Коговс і Трой дня 20-го лютого ц.р. створено Ювілейний Громадський Комітет для відзначення 100-річчя народження Лесі Українки під проводом проф. Володимира Літинського. До Комітету ввійшли представники місцевих Відділів УККА, СУА, Гуртка любителів мистецтва при українській православній парафії у Трой, Української Студентської Громади у Трой і інших товариств. Першою ювілейною імпрезою буде вистава „Лісової Пісні" Лесі Українки у виконанні Студії Мистецького Слова з Ню Йорку під проводом Лідії Крушельницької в неділю, 14-го березня, год. 3-тя по пол. в Олбані - Лейтгем, у залі Шейкер Джуніор Гайскул, Route 155. Імпрезу спонзорує Гурток любителів мистецтва при українській православній парафії у Трой. Запляновний показ української історичної ноші, підготований 64-им Відділом СУА в Ню Йорку, при співучасти місцевих солістів і рецитаторів. На осінь підготовляється святковий концерт у честь Лесі Українки з участю місцевих мистецьких сил і молоді. Рівночасно відбудеться виставка творів Лесі Українки.

ПОКАЖУТЬ „ОРГІЮ" В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Театральний гурток при „Трембіті" на відзначення 100-ліття народин великої української поетки Лесі Украінки покаже її драматичну поему „Оргія" Театральний гурток складається із студіюючої молоді. Вистава „Оргії", на тему з грецького життя, відбудеться в суботу 27-го березня. Докладніші дані про виставу подасть згодом управа хору „Трембіта".

В Ню Йорку відбудеться Надзвичайне Засідання Ради Директорів УККА

Ню Йорк. — У суботу 13-го березня в залях Українського Інституту Америки відбудеться вранці засідання Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки. Після його закінчення й перекуски, о 1-й г. дня розпочнеться Надзвичайне Засідання Ради Директорів УККА, на яке запрошені всі члени Екзекутиви, Політичної Ради, Контрольної Комісії, Громадського Суду і вибрані Крайовою Координаційною Радою 12 голів Відділів УККА. Крім звичайних ділових нарад, звітів і дискусії, президент УККА проф. д-р Лев Добрянський доповідатиме про „Актуальні справи на зовнішньому відтинку"; буде також укладена „рамова програма відзначення 100-річчя народження Лесі Українки в Клівленді, Ог., в дні 18-го вересня ц. р. — цю тему зреферує п-і інж. Стефанія Пушкар, голова Координаційного Комітету Жіночих Організацій при УККА.

Продовжуються досліди над українцями у Канаді

Оттава. — Від 1969-го року в Оттаві існує група дослідників статистики українців Канади, яка широко розгорнула свою працю. Ця група внесла аплікацію до Канадійської Ради (Canada Council), яка одобрила проєкт, призначивши біля 50,000 долярів на три роки. Рата на 1970 рік була 14,500 дол. Після перевірки однорічної праці, Канадійська Рада признала високу якість та вміле виконання першого етапу пляну. На 1971 рік передано цій групі 15,900 дол. на дальші досліди. Рада також заявила, що одобрює 16,900 на 1972 рік і більшу фінансову допомогу, якщо буде потреба. Проєкт використає статистичні дані нового перепису 1971 року. Закінчення дослідів і праці передбачається в 1975-му році. Тоді цей збірник має бути публікований під назвою "Statistical Compedium on the Ukrainians in Canada: 1891-1971". Це буде повна, докладна студія перевірених статистичних даних про українців у Канаді. Протекторат над працею і господарську ділянку дослідної статистичної групи перебрав Департамент Історії при Оттавському Університеті, на якому голова тієї дослідної групи, сенатор Павло Юзик, є професором. Організація Статистично-Дослідної Групи така: голова — сенатор д-р Павло Юзик, головний редактор — д-р Влас Даркович, керівник дослідів — д-р Іван Тесля. Керівники відділів: іміґрація — д-р Іван Тесля, людність — мґр Борис Мигаль, заняття і праця — мґр Зенон Янковський, віровизнання, народини і смертність та подружжя й мішані подружжя — мґр Володимир Заячковський, здоров'я — д-р Іван Войчишин та політична активність — ред. Ростислав Шульгин.

Редакція відділів еміграція, освіта й виховання та українська преса ще остаточно не обсаджені.

Консультанти: д-р Володимир Ю. Кей-Кисілевський, проф. д-р А. Романюк і мґр І. Р. Подолюк. Секретарка — п-і Сл. Прокопович; технічні помічні сили — п-і М. Хевпа, п-а Ір. Улицька, п-а С. Лящук і п-і Л. Івашко.

Праці проводяться в студійних кімнатах Національної Бібліотеки й Публічних Архівів, та в приміщенні Департаменту Історії при Оттавському Університеті.

Москва поступається жидам у видачі дозволу на виїзд до Ізраїлю

Москва. — Коли 30-ом совєтським жидам, які брали участь у „сидючій демонстрації" в минулому тижні і з початком цього тижня, совєтські власті сказали, що вони дістануть дозвіл на виїзд до Ізраїлю. Коло 30 жидів прийшли в минулому тижні до будинку Верховного Совєта і заявили, що вони не вступляться так довго, поки не дадуть їм офіційного з'ясування причин відмови їхній просьбі на видачу їм дозволу на виїзд. Вони пересиділи в тому будинку 9 годин і вийшли аж тоді коли сказано їм, що 1-го березня ц. р. появиться в цій справі окреме повідомлення уряду. Вони прийшли знову в понеділок 1 березня, а коли знову чекали кілька годин, сказано їм, що вони дістануть бажаний дозвіл на виїзд. Докладне число жидів в СССР, бажаючих виїхати до Ізраїлю не відоме, але припускають, що є їх кількадесять тисяч, на кругло три мільйони жидів в СССР. Ті, що зголошують подання на виїзд, наражені на шикани і різні прикрощі. 17 таких жидів подали спільне письмо до совєтського міністра внутрішніх справ Ніколая Щелокова з просьбою дати їм охорону проти напасників: їм присилають анонімові листи з погрозами, дзвонять і стукають до дверей, погрожують їм через телефон.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У 50-річчя УАПЦеркви

Історія Української Автокефальної Православної Церкви, п'ятидесятиріччя постання якої готуються відзначити вірні Українських Православних Церков у вільному світі, що прийняли зреалізовану нею ідею автокефалії — незалежности й соборности — тобто участи всіх вірних у розв'язуванні і вирішуванні церковних справ — тісно зв'язана з новітньою історією України, з історією українських визвольних змагань і державного будівництва українського народу. Початки організації УАПЦ припадають на перший рік Української Національної Революції, коли в листопаді 1917 року одночасно з остаточним зформуванням Військового Комітету постала Перша Всеукраїнська Православна Церковна Рада, як тимчасовий провід Української Православної Церкви у пойнятій революційним рухом і революційними подіями Україні.

Знайшла свій офіційни вияв і зафіксування ідея автокефалії соборности згодом — вже в перші роки існування української державности. „Тверда і непохитна думка" про те, що „Українська Церква має бути автокефальною", була проголошена в історичні декларації Олександра Лотоцького — міністра віроісповідань в уряді Гетьмана Павла Скоропадського в листопаді 1918 року із ствердженням, що це „не лише церковна, але й національно-державна наша необхідність". По лінії цієї ж декларації пішла й церковна політика Директорії Української Народної Республіки. Уряд якої проголосив 1 січня 1919 року Універсал про Автокефалію Української Православної Церкви. Те, що прийшло згодом — відбуття Собору у столиці України Києві в днях 14-30 жовтня 1921 року, на якому — вже у важких умовах московсько - большевицької окупації — була створена формально Українська Автокефальна Православна Церква, Митрополит і єпископи якої разом із Всеукраїнською Православною Церковною Радою перейняли провід церковного руху й життя в усій Україні, було тільки завершенням зародженої ще в роки державної незалежности ідеї Української Церкової Автокефалії.

Тісно пов'язана діяльність УАПЦеркви й історія її ліквідації московсько - большевицьким режимом також і з тогочасною політичною історією України. Наступ на УАПЦеркву був поведений із Москви рівночасно з наступом на осередки української науки і культури з кінцем 1920-их років, зокрема ж із розгромом Спілки Визволення України, на процесі якої були суджені також провідні діячі УАПЦ, і з загальним розгромом українства, коли разом із тисячами діячів культури, науки, мистецтва й освіти йшли на розстріл чи на заслання десятки єпископів УАПЦ, сотки її священиків і тисячі її вірних під проводом Великого Митрополита - Мученика Василя Липківського

Відзначаючи сьогодні — за закликом православних церковних кіл і Секретаріяту СКВУ — 50-річчя Української Автокефальної Православної Церкви — ми відзначаємо водночас її великий вклад в державне будівництво України, в розвиток незалежницької національної і церковної думки, як і велику жертву й посвяту, що їх принесли її провідники й діячі для Українського Національного Відродження. Тому й роковини проголошення автокефалії УПЦеркви є великим святом усіх українців, без уваги на їх віровизнання.

ЗСА і совєтський міт

Ширення правди про Україну й демаскування ворожих фальшів — це безперечно найперша місія української вільної громади. Нема теж сумніву, що найкращим засобом для осягнення тієї цілі є наукова література, що спирається на авторитетних джерелах і орудує точними датами, фактами й логічними висновками з них, а не пустими фразами. Такі твори є власне найкращим „реалітетом" української вільної громади.

Англомовна протисовєтська література, яка окрему увагу присвячує українській визвольній проблематиці, збагатилася на ще один такий твір на високому рівні: професора Лева Добрянського „ЗСА і совєтський міт". Ця 274-сторінкова книжка, видана в „Девін-Адер-Компані" в Олд Ґрінвіч, Конн., вимагає, очевидно, окремої фахової рецензії. Для нас найважливіше, що вона розбиває міти, нібито на Сході Европи є тільки „Росія" з „240-мільйоновим російським народом", — ніби ширена Москвою „марксистська" пропаганда для Америки нешкідлива, — ніби СССР керується лише своїми „національно - державними інтересами", що їх Захід повинен визнати, — ніби американські й совєтські інтереси збігаються і ніби можна і треба співдіяти з СССР у розв'язуванні міжнародних проблем...

Американські українці, як і інші громадяни ЗСА, що виводять свій рід з країн Східньої Европи, знають, очевидно, що все те є тільки мітами, які постали внаслідок рафінованої півсторічної совєтської пропаґанди. Але на Заході, зокрема в Америці, ті міти все ще покутують, і проф. Лев Добрянський та автор знаменитого вступу до його книжки, республіканський конґресмен з Індіяни, Вілліям С. Брей, наводять страхітливі конкретні приклади запаморочення тими мітами. Проф. Добрянський уперто й послідовно їх розбиває: у своїх книжках, у своїх зізнаннях на конґресових комісіях, у своїх відважних публічних виступах. Як автор резолюції про встановлення Тижня Поневолених Націй, він поклав уже історичні заслуги для української справи. Твір „ЗСА і совєтський міт" додав до попередніх його заслуг ще одну.

У Ню Йорку підвищено на 17.8% оплати на Синій Хрест

Ню Йорк. — Департамент Асекурації Нюйоркського стейту повідомив, що він затвердив підвищення оплат за Синій Хрест (Блу Крос) на 17.8 відсотка, бо „Блу Кросу стосується яких 40% усіх забезпечених у Ню Йорку, на Лонґ Айленді та в 10 сусідніх повітах. Хто платив раніше місячно 90 центів, тепер буде платити 3 дол. 15 цент. Ще раніше „Блу Крос", який має офіційну назву „Об'єднана шпитальна обслуга Ню Йорку", домагався підвищення оплат на 19.3%. Підвищення оплат дасть „Блу Кросові" до його каси 3.4 мільйона долярів. Підвищення оплат не стосується двох категорій членів „Блу Крос": обслуги старших людей („сіньйор кер") і тієї групи, яка за контрактом платить стільки, скільки з „Блу Кросу" при потребі користає.

ФРАНЦІЯ НАПЕРЕДОДНІ НОВОГО „ТРАВНЯ"?

Париж. — Коли одного дня в Парижі 15.000 учнів середніх шкіл сідають на вулицях у маніфестації, що носить американську назву „сит-ін"; коли виноградарі півдня країни погрожують революцією; коли всі робітники копалень Льотринґії виходять на страйк, а одночасно маніфестують усі судді, — то положення не можна назвати спокійним, хоч Ж. Помпіду, вітаючи французьку націю з новим, 1971 роком, назвав Францію — „островом спокою" у порівнянні з іншими державами.

Що сталося? Правду кажучи, нічого або майже нічого. Почнемо від сільського господарства.

1970 рік був роком незвичайного врожаю винограду, а це значить, що Франція випродукувала надто багато вина. Уряд мусить гонорувати міжнародні домови і не може зменшити імпорту з Альжиру чи Італії, а це значить, що подача на ринку зменшує ціни. Все було б нормально, коли б не давня недуга французької економіки: надто перестаріла система достави продуктів. І виходить, коли виноградар дістає 0,63 франка за літр вина, то ми в кафетерії платимо 0,50 за одну склянку, той же виноградар, що заходить до кафетерії, коли їде до міста, — також.

Страйки в копальнях, страйки „Ер Франс" — походять від зросту цін, який викликає домагання збільшення платні. Та це тільки нормальні труднощі господарського порядку, які ніколи не можуть стати основою кризи в багатій країні, бож вона має змогу їх полагодити. Революції майже ніколи не постають із самих господарських труднощів. Треба ще політичних вимог або бодай неполадок. А їх не бракує в жадній країні. Не бракує їх і у Франції.

Американський читач зрозуміє сучасні труднощі у Франції, коли візьме до уваги бунт молоді ЗСА хоч би проти війни в Індо - Китаї. Бо й тут не вмерла критика молоді на адресу „споживацького суспільства", проти сірости щоденного добробуту. Тут і там мають місце маніфестації, в яких молодь доходить до ексцесів. Поліція також.

На початку лютого ц. р. відбулась одна з багатьох маніфестації лівої молоді на площі Кліші в Парижі. Під час її заарештовано ні в чому не винного гімназиста, що мав на собі... маринарку в кратки. Спитаєте — яке значення має колір маринарки? — Побачите.

Коли хлопчина сидів у поліційному авті, інший молодий чоловік дав по зубах поліціянтові так, що той упав. Цей „молодий чоловік" також був у маринарці в кратки. Але він утік. За кілька хвилин, коли поліційне авто з гімназистом у маринарці в кратки від'їздило, інший поліцай, впихаючи ще одного арештованого, заявив: „Оце той хлопець, що збив з ніг нашого товариша!"

Гімназист Жіль Гюйо протестував, доказував свою невинність, але свідки - поліцаї були тверді, і гімназиста засуджено на три місяці арешту.

Батьки підняли протест. Усі вчителі Жіля Гюйо й товариші були однозгідні: він не здібний будь - кого вдарити, тим більше поліциста. Але суд вирішив, — і хлопець сидів. Справу взяли в свої руки крайні ліві, і почався страйк гімназистів. Тисячі хлопчаків вийшли на вулиці, наука в школах перервалася. В результаті Жіля Гюйо звільнено з арешту, навіть не провівши ревізії процесу. Гімназії заспокоїлися, тим більше, що незабаром почався тиждень лютневих вакацій.

Але хлопці завжди являють собою тільки детонатор. Серед дискусії, що почалася на тему поліційних свідчень і вироку суду, не будь - хто, а Томасіні, генеральний секретар урядової партії, ні сіло ні впало склав у парляментарному клюбі журналістів заяву: судді - боягузи, бо бояться судити порушників прилюдного порядку; преса, а ще більше телевізія, — тільки знаряддя ворогів спокою і держави...

Зчинилася неймовірна буча. Генеральний секретар урядової партії це представник парляментарної більшости й навіть уряду. Відчула себе ображеною преса й судді. Але на цьому не кінець: т. зв. політична кляса нарешті знайшла точку зачепу проти урядової партії і уряду: як — ображати суддів, пресу!? Це брутальний наступ правиці, це відродження фашизму у голлізмі, бо хто, крім фашистів (?), може топтати гідність суддів і свободу преси чи журналістів телевізії?

Розбита й спаралізована ліва опозиція раптом змобілізувалась, закидаючи урядові топтання республіканських свобід. Радикальна партія, що шукає себе після поразок за У Республіки, висунула важку гармату — Едгара Фора, який заговорив про „хід направо урядової більшости", і заповів „невтомну боротьбу за республіканські права".

Досі усе виглядає на штучно змонтовану аферу. Але... але справа в тому, що виступ Томасіні (гімназисти демонстрували під гаслом: „Томасіні - Муссоліні") є виявом певної нервозности в лоні саме урядової більшости. У ній не бракує елементів, які думають, що сучасний фермент серед молоді можна згасити „при дещо більшій рішучості", а журналістам можна замкнути уста такою чи іншою судовою розправою, аби тільки судді „більше пильнували порядку". Томасіні належить до тих, які в урядовій партії невдоволені „відкриттям наліво", або невдоволені тим, що продовжується стиль часів де Голля, коли завданням урядової партії було лише — підтримувати президента.

Виступивши із заявою, яка наражає уряд на труднощі, Томасіні викликав невдоволення президента і прем'єра, але здобув симпатії активістів партії. Після його заяви кілька днів була мова про його уступлення з посту генерального секретаря. Все скінчилося його писаною заявою, в якій він перепросив суддів (про журналістів — ані слова). Чому? Бо найвищі лідери партії — Ж. Помпіду й Шабан-Дельмас — знають, що в ЮДР є праве крило, і піти з ним на конфлікт це значило б ризикувати розколом в партії. Та одночасно ясно, що виступ Томасіні і його залишення на посту генерального секретаря після цього „скандалу" — це перший крок до того, щоб ЮЦР стала справжньою партією, а не тільки засобом підтримки уряду й президента, як найвищого чинника в державі.

Тепер перед обсерваторами стоїть питання: чи виступ Томасіні заповідає зміцнення ЮДР? Якщо так, то це заповідало б не лише ро-

(Закінчення на стор. 3-ій)

І. Вовчук

1971-1921

(3)

Інститут Управління Народним Господарством подумано для того, щоб навчити керівників розладованої економіки, як керувати народним господарством, щоб прискорити його розвиток. Переконались, що адміністративними „з о б ов'язати", „забезпечити", „поліпшити", „вимагати", яких було дуже багато в різних постановах ЦК партії і уряду, господарство і економіка імперського соціялізму за брежнєвську п'ятирічку ще більше заплутано в бюрократичних плетивах централізму. Беруться „вивчати науку управління", навіть переучувати к о м андирів, щоб витягти народне господарство з деградуючого стану.

Нинішні керівні кадри, мовляв, не дають ради з управлінням при ускладненій технології. Виглядає на чергову адміністративно - політичну кампанію, яких було немало за будови імперського соціялізму. Вони не усунули невиліковних хвороб управління господарством імперського комплексу, яке тримає монопольна партійна група. Монополія партії з її централізмом у керівництві сковує і гальмує розвиток виробництва, створеного на застарілих, віджилих догмах марксо - ленінізму. Відкритий Інститут стану не змінить.

∴

Розважаючи над повідомленням ТАСС, пригадався 1921 рік, коли большевики, реставруючи розвалену в національних революціях імперію, відкрили в Москві Інститут Червоної Професури. Декрет про відкриття цього Інституту підписав В. Ленін в лютому 1921 року. В „ударному порядкові" большевицька влада взялася готувати кадри своїх професорів для викладання історії, політичної економії, філософії, права у високих школах. Більшість учених не надавались на викладання в Інституті, бо вся наука мала бути пройнята непохитною догматикою марксо-ленінізму.

За задумом Інститут мав стати „теоретичним штабом" партії. „Буржуазні" вчені мали б дати вибраним слухачам знання, а партійні опікуни - наставники з ЦК і Комінтерну прищепити їм марксо - ленінську ідеологію для „возз'єднання" завойованих націй і перебудови світу. ЦК партії відрядив на те діло кращі свої сили, не жалів коштів, щоб створити той штаб і підготувати кадри червоних професорів. А скінчилась та затія тим, що перезажна більшість опікунів з ЦК і велика кількість „червоних професорів" були заарештовані, як „вороги народу", і загинули в катівнях НКВД та на засланнях.

Про зудари науки з мертвеччиною марксо - ленінської догматики на семінарах Інституту розповідає Абдурахман Авторханов, колишній слухач того Інституту в своїй книзі „Технологія влади". В 1934 році на семінарі з стародавньої історії обговорювалась тема: „Клясична демократія Атен і часи Перікла". Співдоповідач до теми почав наводити цитати з Маркса і Енгельса, насвітлюючи події в Греції згідно з тими цитатами. Керівник семінару пробував кілька разів вказати на хибні, ненаукові твердження співдоповідача. Але це не помагало. Тоді професор сердито заявив, що штучне притягнення Маркса до того періоду історії ганьбить науку. Обурений партійний організатор припинив працю семінару, а за годину - дві на партійних зборах розглядалось питання „про контрреволюційни вияв на семінарі".

Це — ілюстрація зудару науки з мертвою догматикою. Їх було багато. Тому й не вийшло з того задуму „теоретичного штабу". Мертва догматика московського соціялізму, спираючись на віджилий марксо - ленінізм, і нині сковує творчі думки людей науки, змушує їх працювати на основі „непомильних" засад Леніна, які повторює Л. Брежнєв. „Клясова боротьба продовжується, і нашим завданням є підкорити всі інтереси тій боротьбі", в якій моральним вважається все „що служить руйнуванню старого суспільства". („Новое Время", ч. 4 — 1. 22. 1971).

Натворили див немало. Ланцюгами своїх творив скували господарсько - економічне життя підкорених націй і цілої країни. А нині шукають рятунку в науці. Київський академік В. Ґлушков прочитав першу лекцію на тему: „Основні принципи автоматизації управління в народному господарстві із застосуванням вичислювальної техніки економіко - математичних методів і засобів зв'язку". Командири переучуються, щоб в соціялістичному з м а ганні штурмувати пляни нової п'ятирічки.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ЄГИПЕТСЬКИЙ „ДНІПРЕЛЬСТАН"

У січні цього року відбулося офіційне відкриття великої Асванської греблі в Єгипті, яку коштом понад більйона долярів побудовано протягом 11 років на долішнім бігу Нілу, під керівництвом совєтських інженерів і техніків. Крім технічного персоналу, Совєтський Союз фінансував цю будову кількасотмільйоновою позичкою і відчинив собі в такий спосіб двері до Середземного моря та Південного Сходу.

Церемонію відкриття цієї ґрандіозної будови довершили президент Єгипту Садат і „президент" Совєтського Союзу Подґорний, перетявши дві стрічки — одну при вході на греблю, а другу при вході на електрівню.

Але, незалежно від політичного аспекту цієї будови, слід відмітити її велике економічне та соціологічне значення для цілого Єгипту і сумежних арабських країн.

Проєкт в о д опереливної греблі Асван, чи пак Саад-ель-Аалі (Висока гребля), як її називають єгиптяни, складається з 4-ох споруд: з властивої греблі, що перегороджує біг Нілу біля 1-шої катаракти, з напрямного каналу, що скеровує русло Нілу поміж 6-ма рівнобіжними, просвердленими в камінній горі, каналами, з 12-турбінної електрівні та з 315-милевого штучного озера, що носить наймення колишнього президента Єгипту та ініціятора цілого проєкту, Абделя Нассера.

Хоч „озеро Нассера" ще наповнюється водою, водні турбіни вже обертають ґенератори і продукують в них електричний струм, який закосичує вбогі єгипетські та суданські доми чародійним світлом, що його американський самоук Тома Альба Едісон запалив був 92 роки тому в своїй лябораторії в Менло - парку, коло Нюарку. А електричні мотори обертають колеса виробничих та промислових станків, що є провісниками нової, модерної доби Єгипту.

Крім дешевого струму та погінної сили, Асванська гребля збільшила також посівну площу Єгипту на 2 мільйони акрів і унезалежнила єгипетське рільництво, перший раз у його величній та мерехтливій історії, від химер виливів Нілу. „Єгипет — дарунок Нілу", писав Геродот, але з побудовою Асванської греблі Ніл став дарунком Єгипту.

Асванська гребля в 16 разів більша за найбільшу єгипетську піраміду, яку будували сотки тисяч невільників під батогами наставників. Асванську греблю будувало 10,000 єгиптян за умовлену заробітну платню. Піраміди вважалися одним із чудес старовинного світу, Асванська гребля вважається одним з чудес модерного світу. Але яка величезна різниця в діяпазоні задумів та завдань обох тих споруд! Піраміди були будовані для слави та потреб поодиноких людей, конкретно — для володарів Єгипту — фараонів, Асванська гребля побудована для потреб усіх єгиптян та мешканців союзних арабських країн.

Із завершенням тієї будови мрія цілого Єгипту стала дійсністю і дозволила вперше використати для потреб населення не тільки врожайний намул Нілу, але й величезні ресурси його водної енергії, що, перепливаючи через лопаті турбін, вирощує в мідних намотках електричних генераторів 10 більйонів кіловат - годин річно, що дорівнюються праці 60 мільйонів єгипетських робітників.

Це все звучить наче казка, яку багатьом з нас важко усвідомити і зрозуміти, що ми живемо в зовсім новому світі, який став дійсністю через дослідження законів природи та запряження їх до колісниці знання та технології.

Пишучи про єгипетський Асван, мимоволі насувається думка про український Дніпрельстан, що був побудований і урухомлений 39 років тому. Він теж був гордістю цілої України і темою розмов, особливо в початках його будови, про ґрандіозність цього водного проєкту та користі, які матиме з дешевої електричної енергії український молодий промисел та українське населення. А гордитися було чим, бо Дніпрельстан в той час був найбільшою гідроелектрівнею Европи. І хоч мрії пішли врозріз із дійсністю і теперішній Дніпрельстан, чи вживаючи його нової назви Дніпрогес імени В. Леніна, з своєю потужністю 650,600 кіловатів — втроє менший за Асванську гідро - електрівню з потужністю 2,100,000 кіловатів, між обома водними проєктами є велика фізична і духова схожість.

В першій мірі об'єм обох водних гребель, розташування та кількість водних турбін є дуже подібні. Ріка Ніл, на якій побудовані Асванська гребля та електрівня, є третьою щодо довжини рікою світу (після Міссіссіппі та Ріо деля Пляти), Дніпро є третьою щодо довжини рікою Европи (після Волги та Дунаю). Асванська водопереливна гребля побудована біля першої катаракти, Дніпрельстанська гребля побудована біля перших Дніпрових порогів. Завданням обох проєктів було забезпечити населення та місцевий промисл дешевою електричною енерґією. Але найважливішим є те, що співтворцями обох проєктів були українські інженери і техніки.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

З ДІЯЛЬНОСТИ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ У 1970 Р.

Звіт Генерального Секретаря Ігната Білинського

(2)

Про українські поселення в Параґваї й Уруґваї немає конкретних даних. Українська громада в Венесуелі мало активна. Враховуючи потенціял і потреби українських поселень у Південній Америці, на ці поселення в поодиноких країнах треба звернути більше уваги та присвятити їм більше активного заінтересування.

Північна Америка: Українське життя на теренах ЗСА і Канади виявляло за минулий рік велику активність у різних ділянках.

У ЗСА відбувся успішно 10-ий Конґрес Українців в Америці, у висліді якого не було основних персональних змін у проводі керівництва УККА, що його далі очолює проф. Лев Д о б р янський. Зорганізовано й переведено через ЗУАДК допомогу потерпілим від землетрусу українцям у Югославії та заплянoвано допомогу українцям в країнах Південної Америки. Активну діяльність розвиває Український Конґресовий Комітет Америки зокрема в ділянці політичної інформації чужого світу про українську справу та нав'язування зв'язків з політичними діячами різних країн на міжнародних конференціях. Замітну діяльність веде Шкільна Рада при УККА.

В Канаді відбулася Передконгресова крайова конференція Комітету Українців Канади. Конґрес українців Канади заплянований на 1971 рік. Можливими є персональні зміни в керівництві у зв'язку з публічною заявою дотеперішнього президента КУК о. д-ра Василя Кушніра більше не кандидувати.

В Канаді українська громада активізується у зв'язку із загальноканадійською конституційною дискусією, розпрацьовуючи власні проєкти щодо дальшого свого організаційного життя. Одним з замітних виявів цього була активна участь українців у праці конференції „Етнічна мозаїка Манітоби". Пожвавлена праця ведеться також на відтинку організації українського шкільництва.

ЦЕСУС: У серпні 1970 р. відбувся у Монтреалі, Канада, Другий Світовий Конґрес Українського Студентства, на якому схвалено нові напрямні діяльности цієї студентської централі та вибрано нове керівництво у проводі з Олегом Романишиним з Канади.

Президія Секретаріяту підтримала організацію Конґресу та делеґувала до участи в ньому екзекутивного директора СКВУ д-ра М. Сосновського, який виголосив під час нарад Конґресу головну доповідь.

II. ВНУТРІШНЯ ДІЛЯНКА ПРАЦІ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

Діяльність Комісій і Рад при Секретаріяті СКВУ

Виконуючи п о с т а н о в у Третьої пленарної сесії Секретаріяту СКВУ та зберігаючи тяглість праці ділових комісій і рад з минулої каденції Секретаріяту, завершено в 1970 р. організаційний етап комісій і рад при Секретаріяті створенням Підготовчого К о м і т е ту для оформлення Світової Ради Української Вільної Науки з участю представників УВУ, НТШ і УВАН. Комітет очолює проф. Володимир Янів. У зв'язку з 50-літтям УВУ заплянoвано світовий з'їзд українських науковців, під час якого буде створена Світова Рада Української Вільної Науки.

Оформлено також Світову Координаційну Раду Українських Ветеранських Організацій з осідком у ЗСА, яку очолює д-р Володимир Галан, і покликано інж. Миколу Семанишина на референта Комісії Молодечих Організацій.

Під цю пору при Секретаріяті СКВУ діють такі Комісії і Ради: 1. Комісія прав людини — голова сенатор Павло Юзик, Канада; 2. Комісія церковно - релігій н и х справ — голова Митрополит Максим Германюк, Канада; 3. Комісія с т у д е н т с ьких справ — голова Олег Романишин, Канада; 4. Комісія вивчення українських поселень у сателітних країнах — голова д-р Михайло Марунчак, Канада; 5. Світова Рада Суспільної Служби — голова мґр Ольга Данилюк, Канада; 6. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада — голова д-р Борислав Білаш, Канада; 7. Статистично-довідкова комісія — голова д-р Іван Тесля, Канада; 8. Комісія для справ культури — голова проф. Микола Степаненко, ЗСА; 9. Комісія для справ кооперації — голова Омелян Плешкевич, ЗСА; 10. Світова Координаційна Рада Українських Ветеранських Організацій — голова д-р Володимир Ґалан, ЗСА; 11. Комісія пресово-інформаційна — голова д-р Михайло Сосновський, ЗСА; 12. Комісія координації діяльности жіночих організацій — голова Олена Лотоцька, ЗСА; 13 Комісія для справ української науки — голова проф. Володимир Янів, Німеччина.

Не зважаючи на те, що Секретаріят СКВУ не був спроможний фінансувати у минулому році всіх потреб діяльности комісій і рад внаслідок невиконання поодинокими крайовими центральними р е п р е зентаціями своїх бюджетових дотацій на діяльність Секретаріяту, поодинокі комісії і ради розгортали свою діяльність у міру спроможностей. Багато уваги присвячено, з о к р е м а, справам українського шкільництва, культури, церковній проблематиці та допомоги українцям у потребі.

(Далі буде.)

У 50-РІЧЧЯ УВУ

(Закінчення зі ст. 1-ої)

академічною свободою нема творчої людини, ані братерської спільноти вільних та рівних громадян!

На своєму шляху довелося Українському Вільному Університетові міняти місце дії: Відень — Прага — Мюнхен це етапи його трагічної, але не менше величної долі, що присудила УВУ бути не тільки екзильним, але й мандрівним університетом, який то факт ще тільки скріпився у хвилині виїзду професури УВУ з Мюнхену на різні місця переселення, коли наша Альма Матер, мавши свої Делегатури у ЗСА, Канаді й Франції, сталася духовим осередком для розпорошених у світі українських професорів та студентів.

Перемогти на своєму шляху всі трудноці й перетривати лихоліття дозволили УВУ не тільки жертвенність професури та посвята студентства, свідомих виїнятквого післанництва, але й розуміння та всебічна підтримка цілої нашої спільноти. Тому в з'єдиненні з цілим Громадянством збирається УВУ відзначити й своє 50-ліття, і тому в ювілейнім зверненні не сміє бракувати й короткого звіту з довершеного, щоб наша суспільність була свідома, що із бл. 400 докторів та понад 100 магістрів УВУ кілька десятків працюють за своїм фахом, як професори на чужих університетах та високих школах, що є найкращим свідоцтвом рівня студій. Дальші десятки наших інтелектуалістів вишколюються кожнорічно на літніх семестрах, а одночасно УВУ подбав про спеціяльні Курси Українознавства для тієї нашої молоді ,яка не мала змоги вчитися в системі рідної школи на чужині, чи яка хоче підвищити своє знання, щоб згодом могти студіювати українстику й запевнити науковий доріст.

90 томів різних підручників, монографій, наукових Збірників та річників українознавства із 15 000 сторінками — це вислід 25-річної праці мюнхенського переіоду. Не зважаючи на брак фондів, бібліотека УВУ зуміла зберегти до 10 000 цінних томів, що колись будуть багатим джерелом для студій, як відкриється залізна занавіса, за яку тільки з трудом може проникнути українська книга.

На цьому тлі вже зроблено запроєктовано на порозі другого п'ятдесятиліття поширення праці, а зокрема докладено старань,

щоб літні виклади УВУ сталися місцем постійної зустрічі всіх українських студентів;

щоб УВУ стався одночасно видавничим центром для праць розсіяних українських професорів різних університетів та їх студентів з українознавчими дисертаціями на тих же університетах;

щоб бібліотека УВУ сталася центральною бібліотекою українців на чужині, куди приходитимуть дари від всіх видавництв та усіх громадян, та щоб при бібліотеці постав архів невиданих праць наших вчених;

щоб вже в ювілейнім році створити при УВУ галерію картин українських мистців;

щоб зберегти у серіях нових видань ті твори нових українських клясиків, які не мають доступу на Рідні Землі;

щоб статися посередником між українським та чужим науковим світом та дбати постійно про чужомовні українознавчі підручники та про високоякісні літературні переклади, що були б свідоцтвом нашої культури;

щоб при УВУ створити — під патронатом СКВУ — інститут Сходознавства, в якому досліджувано б сучасні процеси в Україні.

Здійснити ці найближчі завдання дозволять Товариства Прихильників УВУ, заініційовані та організовані нашими докторами та магістрами, від яких вийшла також ідея широкого відзначення Ювілею, що м. ін. повинен статися джерелом основного ювілейного фонду, потрібного на фінансування плянів. При тому ювілейні святкування, які проходитимуть у всіх більших зосереджених українців у світі, мають бути насамперед справжніми культурними подіями для нашої діяспори, вони мають бути об'єднуючими моментами, але мають одночасно залишити тривкі сліди на місцях. І тому ювілейні комітети мають запляніувати і зорганізувати

виставки наукових видань із спеціяльним узглядненням видань УВУ, — на відповіднім мистецькім тлі — картин, кераміки, вишивки, фолкльорного мистецтва;

наукові конференції — з чужомовними сесіями, на яких буде нагода зустрітися із чужим науковим світом. Доповіді цих конференцій запевнять матеріяли до зплянованого Ювілейного Збірника, що об'єднає Професуру із молодшими дослідниками;

дискусійні лави для аналізи сучасної духової ситуації модерного світу — з метою сконфронтувати із загальною ситуацією нашу дійсність, а зокрема допомогти нашій молоді в її шуканнях свого місця серед складних умов;

товариські зустрічі з метою зближувати всіх українців у їх спільному шуканні.

Таким чином, майбутнє Українського Вільного Університету бачимо у творчій співдії професури УВУ із усіми колишніми й теперішніми студентами та із цілою нашою суспільністю! І до тої співдії — з постійною думкою про розбудову української культури — найсердечніше запрошуємо.

Ректор та Сенат
Українського Вільного Університету

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 5. березня ц. р., год. 8. веч.

ВЕЧІР МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ

Леся Кіцюк, Оля Шеметило — фортепіян; Лариса Магун — сольоспів; Марта Навроцька — поезія і проза; Леся Трембіцька — деклямація; Ірка і Ліда Чорні, Ярослав Стахів і Марко Івасиків — бандуристи.

Акомпаньямент — проф. Е. Курилович-Чапельська.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

— проголошує —

НА АКАДЕМІЧНИЙ РІК 1971-72

ТРИ СТИПЕНДІЇ У ВИСОТІ

$1,000, $600 і $400

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу, студентам визнаних каледжів та університетів у ЗСА і Канаді, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), предмету студій та потреби фінансової допомоги.

Подання слід вносити до 31-го березня 1971 р. на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Закінчено виховні курси молоді в Аргентині

Буенос Айрес, (М. Д.) — Не зважаючи на те, що цьогорічний літній сезон був надто сльотливий, молодечі організації перевели виховні курси та вакаційні оселі згідно з наміченими плянами, при громадній участи шкільної молоді та доросту.

Спілка Української Молоді перевела свої виховні курси на оселі „Веселка", які тривали цілий місяць при участи кількадесяток молоді, між якими, були також юнаки Е. Галущак з Уругваю та його сестрінок з Франції.

На цій самій оселі переведено також вакаційні курси для дітвори Рідних Шкіл Просвіти, в яких брало участь 80-ро дітей з різних місцевостей великого Буенос Айресу.

Пластова молодь провела виховні курси на своїй оселі в місцевості Пунта дель Індіо, яка находиться на побережжі ріки Ля Плята, яка в тій місцевості має понад 40 кілометрів ширини, а друге її побережжя належить вже до Уругваю, бо середина ріки уважається границею між Аргентиною та Уругваєм, що в послідних часах став відомий своїми внутрішніми заворушеннями та секвестрацією дипломатів.

14-го лютого в забудованнях Катедри відбулася Пластова Ватра при участі всіх пластових гуртків. З цієї нагоди Владика Андрій Сапеляк відправив Архиєрейську Службу Божу, під час якої виголосив до присутньої молоді проповідь, закликаючи її задержувати свої звичаї та традиції, які є потрібні в успішній розбудові Пласту. Після Служби Божої на подвір'ї відбулася Пластова Ватра, під час якої заприсяжено новий відділ юнаків, та передано нові призначення замітнішим пластунам.

Закінчено також футбольні змагання, які відбувалися на оселі „Веселка" й першенство здобула футбольна дружина Філії „Просвіти" Нa Валентін Альсіна, яка була „чемпіоном" українських дружин в минулому році.

Заходом 70-го ВІДДІЛУ СУА в ПАССЕЙКУ

— відбудеться —

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

ПРИСВЯЧЕНИЙ ЛЕСІ УКРАЇНЦІ У 100-ЛІТТЯ ЇЇ НАРОДЖЕННЯ

В програмі:

1. Реферат — пані Ірина Шраменко;
2. „Грішниця" — читають Дарка Фарміґа, Дарка Чайківська і Рома Грабарчук;
3. „Забута тінь" — Дарка Фарміґа.

Підготовка — пані Люба Човган.

Вечір відбудеться

в неділю, 7-го березня 1971 року

о год. 5-ій по пол. в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ при 240 Hope вул. (заля ч. 3 за сценою).

Просимо заінтересованих цього рода імпрезою, своєю присутністю вшанувати нашу Велику Поетесу.

Під кінець Союзянки вгощатимуть чаєм і солодким.

1-ий ВІДДІЛ СУА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

ПОДАЄ ДО ВІДОМА, ЩО

13-го березня 1971 р., год. 7-ма веч.

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ в НЮ ЙОРКУ, Кімн. ч. 22

— відбудеться —

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР п-ні УЛЯНИ ЛЮБОВИЧ

НА ЯКИЙ ЗАПРОШУЄ ШИРШЕ ГРОМАДЯНСТВО

УПРАВА

З Волі Всевишнього, дня 28 січня 1971 р. в Льозанні (Швайцарія), відійшов до Вічної Ватри на 83-му році життя

бл. п. д-р СТАНИСЛАВ ВІНЦЕНЗ

науковий Співробітник Енциклопедії Українознавства в Сарселі, визначний журналіст та знаний письменник, автор неперевершеної повісти-трильогії „На високій полонині", вірний син Гуцульщини та щирий приятель українців.

ПОХОРОНИ Покійного відбулися в дні 1 лютого ц. р. при активній участі Української Громади у Швайцарії. Похоронами проводив о. Шамбелян д-р Ярослав Марусин, секретар Верховного Архиєпископа Кардинала Й. Сліпого в укр. обряді та душпастир поляків о. Прелат Е. Н. Франя в лат. обряді. Над могилою в Пуллі б. Льозанни прощав Покійного молитвою рабін проф. д-р М. Шпрехер з Гайдельбергу.

Нехай Тобі наш Приятелю в засвітах Небесними Плаями присниться рідна Криворівня, шум Черемошів та тужливі трембіти!

Достойній Родині — Дружині, Доні та Синам шлемо наше щиросердечне гуцульське співчуття.

ГУЦУЛЬЩИНА — Т-во Гуцулів-Верховинців
ГУЦУЛЬСЬКА РАДА

Відзначення для заслужених організаторок УНС

Джерзі Ситі. — Організаційний Відділ УНСоюзу інформує, що на Організаційних Зборах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Надгудсонської Округи, які відбудуться цієї п'ятниці, 5-березня, в приміщенні місцевого Українського Народного Дому, буде вручена почесна плякетка п-і Квітці Стецюк, секретарці 25-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, яка в минулому році придбала п'ятдесят нових членів й цим здобула перше місце між усіми організаторками УНСоюзу. Не меншим рекордом від цього цілорічного є рекорд названої організаторки в місяці грудні 1970 року, в якому вона придбала рівно 25 нових членів.

Згідно з ухвалою Головного Уряду, три найкращі організаторки минулого року одержують, крім загальних, окремі почесні нагороди, а саме почесні плякетки з емалієвою емблемою УНСоюзу та написом „призвання за заслугу". Таку ж плякетку одержить п-ні Квітка Стецюк. Нагороду вручить заступниця головного предсідника УНСоюзу п-і Марія Душник. На зборах своїх Округ одержуть подібні плякетки дві дальші переможниці минулорічної кампанії, секретарка 94-го Відділу в Дітройті п-і Люба Басько, яка в минулім році придбала 37 членів, та секретарка 34 Відділу в Елизабеті, п-і Анна Гнатюк, яка придбала в тому ж році 34 членів.

Проф. О. Домбровський доповідав в ЛМКлюбі в Ню Йорку про історичну науку

Ню Йорк. — 26 лютого ц. р., в рямцях „п'ятницевих вечорів" в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку проф. Олександер Домбровський, з нагоди 25-річчя існування Українського Історичного Товариства, доповідав на тему „Українська історична наука в сучасній добі і наші завдання". Доповідач розпочав від пригадки про посилене зацікавлення історичною наукою після Наполеонських воєн та твердив, що українські історики другої половини 19 ст. були близькі народницькому рухові, який з черги був виявом романтизму. Він виявився теж в археологічних студіях, при чому доповідач згадав про розкопи в Україні. Найбільше уваги присвятив заснуванню Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові в 1872 р., спершу, як „Літературного Т-ва", та особі й працям Михайла Грушевського, його переїздові до Львова, головуванню в НТШ та поворотові в Україну з політичної еміграції в 1924. Однак доповідач промовчав цілком сторінку політичної діяльности Грушевського в періоді Центральної Ради і УНРеспубліки та причини його повороту в УССР. Назвав низку найвидатніших учнів Грушевського, що творили його окрему „школу". Згадав про надії, пов'язані з Українською Академією Наук у Києві та про розгром української науки в 1930 році. Про українську історичну науку у вільному світі згадав тільки дуже коротко і дуже загально. Внаслідку розбіжностей між НТШ і УВАН та розпорошення українських істориків постало окреме Історичне Товариство, яке видає журнал „Український Історик". Українська історична наука у вільному світі має національно-політичну місію протиставитись тій московсько-большевицькій політиці, яка спрямована на знищення української національної особовости через „злиття націй" в один „совєтський нарід" з російською культурою і мовою. За назвою український історичний журнал у Києві є за своїм духом і змістом ворожий українству. Доповідач закликав приявних підтримати Українське Історичне Товариство і його журнал морально і матеріяльно. — Доповідь проф. О. Домбровського мала дуже популярний характер, але доповідач таки заторкнув моменти, які могли спонукати до доповнення його, завваг однаково щодо української історичні науки між двома світовими війнами, як — особливо — в останніх 20-и роках. На жаль, пізня пора, яка настала внаслідок перевантаження вечора кількома точками (проф. О. Домбровський виголосив свою доповідь у двох частинах, з перервою на концерт) не дозволила на таку ширшу фахову дискусію. — У мистецькій частині того вечора виступили два сини проф. Домбровського які спершу відіграли на 4 руки Симфонію Густава Малеоа, та пізніше один із синів відіграв твір Шопена. — Ганна Шерей своїм глибоким „меццо" із дзвінкими високими тонами відспівала три пісні: „Дума про Нечая" Дениса Січинського, „Пісню про Морозенка" М. Лисенка і „Гремить" проф. О. Омельського, який акомпаніював співачці.

І. К.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ам.

З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 5-го березня відбудеться там „Вечір молодих талантів", на якому виступлять: Леся Кіцюк і Оля Шеметило — фортепіян, — Лариса Магун — сольоспів, Марта Навроцька — поезія і проза, — Деся Трембіцька — деклямація, та Ірка і Ліда Чорні, Ярослав Стахів і Марко Івасиків — бандуристи. Акопаніямент — п-і Курилович-Чапельська. Початок о год. 8 веч.

В Джерзі Сити почав появлятися польський „Новий Щоденник"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

своєрідним продовженням припиненого недавно після майже 75 років появи нюйоркського польського щоденника „Нови Сьвят" та гірко дорікається польській групі, що вона не відгукнулася на тривожні заклики про загрозу дальшого існування того щоденника і не піддержала його фінансово. Зокрема гірко дорікається тим польським поселенцям, що приїхали до Америки вже після другої світової війни, добре загосподарились і навіть розбагатіли, але тільки дуже мала частина з них включилася в існуючі польсько-американські установи та польське громадське життя. В статті „Польонія і її преса" згадується, що колись виходило в Америці сто кількадесять польських газет, що ще після другої світової війни появлялося дев'ять польських щоденників, з яких досі залишилося при житті ще тільки три. На іншому місці в тому ж числі ставиться Польонії за приклад українців. В повідомленні сказано: „Недалечко від приміщень „Нового Щоденника" в Джерзі Сити могутні бульдозери та двигуни приготовляють фундаменти під новий 15-поверховий хмаросяг. Буде це осідок українських організацій в районі Ню Йорку і української преси. Інші поверхи винайматиметься прибутково для запевнення вдержання будинку та сплати інвестиції. Українська етнічна група є щонайменше чотири рази менша від польської, а проте Польонія в околиці Ню Йорку не має свого власного осідку, а існуючі доми різних організацій малі, недостаточні, зле влаштовані і передусім занедбані до того ступня, що не приносять слави польському імені..."

Польський „Новий Щоденник" приготовляється компюторами і друкується на офсетній пресі. У першому числі надруковано також окремі побажання від посадника міста та губернатора стейту. Кінцевотижневе видання щоденника має недільний додаток. Щоденно появляється газета на чотирьох сторінках друку малого формату і коштує в передплаті 26 долярів річно в Америці та 36 долярів у Канаді і закордоном.

З України наспіла вістка, що дня 9-го вересня 1970 р. упокоївся в Бозі, проживши 83 роки і після 55 років служби перед Божим Престолом

о. МИХАЙЛО СЕНІВ

довголітній парох с. Задвір'я б. Львова і там же був похоронений.

Горем прибитий —
син — БОГДАН
і близька та дальша Родина в Україні, в Америці і Канаді

Замість квітів на могилу моєї Тети

бл. п. АНТОНІНИ з ОЧАБРУКІВ-ТИМЧУК

складаю 10.00 долярів на „Церкву в Потребі".

Ірина ГРУШКЕВИЧ

Замість квітів на могилу мойого Улюбленого Діда

сл. п. СТЕПАНА СТЕФАНОВА

із Нижнева, Україна

жертвую 200.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

Флінт, Міш. Внук Степан СТЕФАНІВ

Замість квітів на свіжі могили

Проф. ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА і Мґр. ЗЕНОНА РУБЧАКА

жертвував 25.00 долярів на Фонд „Церква в Потребі"

інж. Ярослав БУКАЧЕВСЬКИЙ з Родиною

Великим горем прибиті, повідомляємо Рідних і Знайомих, що похорон Тлінних Останків

бл. п.

ТАНІ РАУШ РУДАКЕВИЧ

відбудеться в суботу, 6-го березня 1971 р. о год. 2-ій по пол. на цвинтарі св. Павла, S. Broadway, Red Hook, N.Y. (Rd. 9).

В безмежному смутку —

РОДИНА

Адреса Родини:

Rd. 1, Box 30, Tivoli, N.Y. 12583. Тел. (914) PL 9-4263

Замість квітів на свіжу могилу нашого бувшого Директора і Професора

бл. п. Михайла Бачинського

зложили

на Катедру Українознавства в Гарварді	$117.00
на Університет в Римі	70.00
на НТШ	15.00
на УВАН	10.00
Разом	$212.00

Бувші учні Зальцбурзької Гімназії — Австрія:

Іванна Сіра-Білик	$5.00	Любомир Курилко	$10.00
Галина Ростикович-Вишників	5.00	Богдан Курилко	25.00
Володимир Воловодюк	15.00	Ірена Стаховська-Лашичак	5.00
Богдан Гайдучок	20.00	Ліда Терещук-Лисак	5.00
Д-р Тарас Гнатчук	25.00	Богдан Підлуський	5.00
Всеволод Гнатчук	25.00	Павло Палієнко	5.00
Євген Зиль	10.00	Аріядна Каменецька-Терлецька	10.00
Галина Чигиринців-Коцарич	5.00	Олександер Харків	2.00
Оксана Крайківська	5.00	Нати Луцька-Цегельська	5.00
Ігор Каменецький	10.00	Ірена Терещук-Яворська	10.00
Роман Копійчук	5.00		

Окружні наради представників ФКУ в стеййті Огайо

Дня 14-го лютого в Лорейні відбулись окружні наради представників Фонду Катедри Українознавства на Огайо. Учасники - представники ФКУ - звітували про пророблену працю у своїх місцевостях, про зусилля і заходи для того, щоб в рамцях цілої Української Спільноти в Америці, завершити може під сучасну пору найважніше діло: забезпечити фінансово встановлення Гарвардського Центру Українських Студій в його необхідній ширині (три Катедри історії, літератури й мови та дослідчо - наукового інституту), накреслити плян дії на 1971-ий рік.

Хоч в суботу 13 - го лютого в Огайо, була велика сніговія і організатори згаданої наради побоювались, що представники не прибудуть, але вже в неділю, 14 - го лютого, в цілому стейті Огайо була погода й наради відбулись з великим успіхом. З далекого Росфорд - Толедо прибули до Лорейну в складі п'яти - членної делеґації: трьох панів — П. Лагола (голова ФКУ), П. Луківський, М. Чорний і дві п - і, в Америці роджені українки, але гарячі оборонці правди про Україну - Тиравська і Пелехата. Акрон репрезентували панове: Іваницький (голова Комітету ФКУ) С. Берегуля і п - і Іваницька. З Клівленду прибули: інж. В. Лагошняк - голова Комітету ФКУ і одночасно секретар Окружної Ради ФКУ в Огайо, мґр Орися Лагошняк скарбник Окружної Ради ФКУ, учасниця IУ З'їзду ФКУ в Гарварді, яку відтак гостили в себе українські гарвардські студенти, запізнаючи її з їхньою працею, запрошуючи на лекції, гутірки та сесії семінаря українознавства. В складі клівлендської делеґації були теж С. Кавка, І. Маґоцький і С. Крілатий.

Комітет ФКУ з Лорейну репрезентували: Б. Дейчаківський - довголітній працівник ФКУ і громадський діяч, зараз Голова Окружної Ради ФКУ в Огайо і панове П. Беца, Дирів і С. Шуя. (вони меценати ФКУ). Крім згаданих, цей же Лорейн заступали також пані - дружини, й доні місцевих представників ФКУ, які гостили учасників нарад дбайливо приготованою вечерою.

Голова Комітету ФКУ в Кентоні, п. Хлиста телефонічно повідомив, що в них сніговія наробила багато клопотів і від них ніхто не моггиме прибути, але він заявив, що українська громада в Кентоні залишається впорядi з іншими і справа ФКУ в них занимає перше місце.

На згадані наради від Централі прибув теж член Екзикутиви ФКУ довголітній і невтомний працівник, організаційний референт ФКУ, асистент голови комітету Українських Студій в Гарвардському Університеті для зв'язків з українським громадянством Богдан Тарнавський.

Крім офіційних Представників нарадам прислухувались і гості, творячи разом збір сорок два активних учасників.

З приємністю треба відмітити щирий виступ повного запалу й ентузіязму до справи ФКУ, 78 - літнього старого емігранта М. Чорного з Толедо, як теж тут роджених Тиравської і Пелехатої. Вони у своїх виступах підкреслювали позитивну наукову дію ФКУ, щоб остаточно покінчити, щоб нас на американських університетах і коледжах не утотожнювали з москалями, поляками й мадярами.

Збіркова акція ФКУ в стейті Огайо поширюється і кріпшає. Наш народ жертвенний, потрібно лише довести до відома кожного члена нашої спільноти важливість справи. Потрібно багато зусиль, часу, труду й послідовности, щоб належно наладнати контакт з потенційним жертводавцем, а він, збагнувши велич діла ФКУ, грошей на цей проєкт не пожаліє.

Відрадне явище - це те, що учасники Окружних нарад ствердили, що всякі „татарські вісті", сплітки, перепти про ФКУ, що їх ширять хронічні песимісти, нашим загалом не сприймаються.

Учасники нарад прослухали цікавої доповіді про дотеперішню працю та пляни на майбутнє Гарвардського Центру Українських Студій, яку виголосив Представник Екзекутиви ФКУ Богдан Тарнавський. Доповідач свердив, що праця ГЦУС багатогранна, ефективна, плянова, хоч тепер ще важко її розгортати так, як хочеться, бо для того потрібно фінансових засобів. Екзекутива ФКУ над тим працює. Зближаємося до одномільйонової суми, але потрібно ще до 1972 - го р. зібрати 2,8 мільйона дол., щоб ГЦУС міг повною парою працювати.

Промовець ствердив, що найбільшою цінністю Гарвардського Центру Українських Студій є молоді студенти, які запевнять продовження української науки. Теїх начисляється там 50, які духово об'єднані довкруги україніки. Ні один з них в м. р. не знеохотився, не покинув студій, навпаки заінтересовання українськими студіями росте, число студентів збільшується.На літні курси українознавства дотепер зголосилось 47 студентів, в тому одна з Франції і двох з Югославії.

Тарнавський підкреслив, що в Гарвардському Центрі Українїстики виростають нові наукові таланти української науки. Як приклад, він навів, що в ділянці Історії України спеціялізуються два докторанти і чотири докторські кандидати. Великий гурт студентів цікавиться українською літературою. Один докторант став інструктором, ведучи реґулярні курси в тій дисципліні й одночасно готовить свою докторську дисертацію. Ведеться там теж курс української мови. В студійних програмах і курсах беруть участь також студенти неукраїнського роду. У весняному циклі студійних програм і семінарійних вправ викладачами будуть професори — Боцюрків, Бойко, Біда і Струк. Історію України читають професори Пріцак і Шевченко. Постійним фаховим дорадником для студентів є проф. Оглобин.

Сесії семінаря українознавства є завжди на високому рівні із участю частих гостей визначних науковців.

Прелеґент ствердив, що не занедбується також і видавнича ділянка. Підготовка чергових книг до друку не переривається, бо видавнича справа українїстики в Гарварді стала тепер систематичним процесом. З успіхом поборюється всі труднощі цієї праці і в руках видання знаходяться знов чотири чергові випуски. Вже майже готовий до друку український текст і його англійський переклад Іпацького Збірника (1200 сторінок), який являється дуже цінним і рідкісним документом, що насвітлює історичне питання Київської Русі.

Поява періодичного журналу „Рецензія", що його видають наші молоді майбутні науковці вже здобула собі прихильний відгук.

Упорядковується і збагачується бібліотека українїстики. Виставки українських рідкісних книг, стародруків і інших науковох документів у двох найбільших бібліотеках Гарварду дали гарний успіх. Виставка була запляновала на один місяць, але зацікавлення було таке велике, що її продовжено ще на один місяць. Прелеґент згадав під час виставки про вступні слова пояснень, що їх подав проф. О. Пріцак: „В часі, як Колюмб щойно думав відкривати Америку, вже тоді друкувались українські книжки.."

Про працю Гарвардського Центру Українських Студій періодично і вичерпно інформує „Гарвард Юкреніен Стадіє Нюзлеттер", що появляється англійською мовою.

З доповіді Б. Тарнавського про Гарвардський Центр Українських Студій всім присутнім було ясно, що творимо на чужині тривале вогнище української науки. Це інвестиція для перемоги української правди у світі, що рівнозначне з визволенням нашої поневоленої Батьківщини. Це справа дуже важна на сьогоднішній день і варта всебічної підтримки і найбільших зусиль зі сторони кожного свідомого українця. Варта щедрої грошевої пожертви для збільшення конечного підставового фонду. Створена Фундація забезпечить постійну, на цілі майбутні десятиліття дію вогнища української науки на чужині.

Представники нарад схвалили плян праці: на чолі завдань — відвідини поодиноких українських родин, приєднування нових фундаторів, шукання нових потенційних жертводавців, заохочування тих, що вже стали членами ФКУ до збільшення їхньої пожертви. Ухвалено, щоб кожний жертводавець збільшив свою пожертву до 500 дол. По 100 дол. на кожну катедру і 200 дол. на дослідчо - науковий інститут. Росте число меценатів і все те кріпить віру, що спільними силами можна досягти великих задумів їх зреалізувати.

Заплянувано кілька імпрез для популяризування справи ФКУ. В Клівленді, 7 - го березня влаштовується концерт, в програмі якого виступить наш улюблений гуморист Микола Понеділок, а 7 - го квітня в рамках турне „Ритм України" — виступ славетного тріо Кубанських Козаків та та мистки́нь — Роми Прийми і Галини Андреадіс. Літом влаштовує Окружна Рада на оселі СУМА „Хортиця" традиційний день ФКУ. Готується однодніівка, в якій буде надруковано інформації про кампанію ФКУ в Огайо, як також подасться там прізвища всіх жертводавців.

Доповнено теж склад Окружної Ради, яка стала форумом для виміни думок і досвіду та затіснювання співпраці між поодинокими Комітетами ФКУ.

Хоч і година була вже пізна присутні ще довго не роз'їздились, розмовляли, радились, бадьорились, бо всіх об'єднало шляхетне ділохотіння чинити щось корисне, добре та величне.

В. Лагошняк

Православні Богословські Курси при УВУ

В Мюнхені відкрилися при Українськім Вільнім Університеті, в четвер, 21-го січня — вищі Богословські Курси для православного Духовенства та Мирянства.

Потреба таких курсів у Европі відчувалася здавна. Коли католицькі питомці мають змогу студіювати в Римі, — звичайно, під безпосереднім наглядом українських виховників, — коли доповнюючі богословські курси для католицьких священиків улаштовується в Українському Католицькому Університеті, тоді становище православних кандидатів до духовного стану було гірше. Цьому невідрадному станові рішили протидіяти — за благословенням Ієрархії — духовні кола УАПЦ, і вони звернулися до Ректорату УВУ із відповідною пропозицією улаштувати спеціяльні курси, покищо у виді семінаря, на якому виклади були б негайно доповнювані дискусією. Сенат УВУ погодившися на пропозицію, рішив підготовити курси дуже дбайливо, і тому покликано для цього організаційну комісію, зложену із представників професури УВУ та Вищого Церковного Правління УАПЦ.

Курс почався молебнем, що його відправив Всв. о. протопресвітер І. Бачинський, в присутності Владики Преосв. Ореста, і зараз потім відбулася інавґураційна лекція про духовні підстави релігійности українського народу.

Курс проходить пляново, при чому учасники семінарів вислуховують пересічно по 6 годин викладів денно. Коли Отці викладають предмети богословського характеру, професори УВУ перейняли на себе обов'язок вести лекції, що дають погляд на найновіші досягнення українства, які можуть бути спеціяльно корисні для Отців та мирян у душпастирській діяльності, а крім цього з'ясовують сучасну духову ситуацію в світі, інформують про філософічні тенденції, про значення психології для пасторальної теології, про соціяльну науку Церкви тощо.

В загальному Семінар розрахований на три тижні, в часі яких відбудеться приблизно 100 годин лекцій. Є це перша спроба УВУ поширити засяг своїх викладів поза два традиційні свої факультети.

ФРАНЦІЯ НАПЕРЕДОДНІ НОВОГО „ТРАВНЯ"?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зкол в урядовій партії, але також мобілізацію лівиці, а там далі й новий „травень", тобто великі заворушення, що нагадували б катастрофу 1968 року.

На нашу думку: до революції дуже далеко, але в загальній нервозності, що панує в усьому світі, вистачить іскри, щоб спалахнули важкі події. Нервозність бо походить від почуття безсилля кожного з нас в обличчі пристосування ходу продукційного процесу, технології, пристосування історії, що вимотує наші нерви. Та коли б лише наші... Це пристосування вимотує ще більше незагартовані нерви молоді, яка себе не знаходить у своїй добі. І ця молодь може бути скрізь і завжди несподіваним детонатором несподіваних подій.

А все ж, читачі „Свободи", готуйте ваші вакації, маючи на увазі Европу, в якій щораз більше будують американських готелів. А „Голідей Інн" починає будувати свої хмарочоси у провінційних містах, де площі дешевші, як у Парижі... **Т. Дж.**

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 6-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Т-ва С. Петлюри — 422 Відд. в залі катедри св. Володимира при 6740 Н. 5 вул., год. 3 п. п. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір управи на 1971 р. Проситься чл. прибути. — О. Мітрат С. Біляк, гол., Т. Тещук, секр.

НЕДІЛЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

ЧИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Б-ва св. Володимира —114 Відд. о год. 11:30 ранку в парафіяльній залі катедри св. Володимира при 2250 В. Кортез вул. Якщо на збори не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться на годину пізніше. Після зборів — перекуска. Проситься чл. прибути. — М. Нікольс-Ткачук, гол., В. Бережан, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Т-ва Дністер — 430 Відд. о год. 3-ій по пол. в Домі Укр. Молоді при 4949 Олд Йорк вул. На порядку: звіти Управи і Конт. Комісії та вибір нової на 1971 р. Проситься чл. прибути. — Д-р І. Скальчук, гол., І. Кнігницький, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. П. Місячні і Річні збори Т-ва Укр. Січ 39 Відд. о год. 3-ій по пол. в малій залі УНДому. На порядку: звіти Управи, Делеґатів, Контр. Комісії та вибір нової на 1971 р. Збирання вкладок: 6 березня від год. 7-10 веч., 7 березня від год. 12-3 по пол. Проситься чл. прибути. Після зборів — перекуска. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6519. Дикий Кіт зрозумів смертельну загрозу для батузів

Це так, як ти кажеш, приятелю Абуззі! Ви бонґи маєте дуже строгі роди зброї, щоб убити списоносців батузів. Створені цивілізацією базуки і гранати є жахливою зброєю...

Це справді так, пане! Я пізнав їх, коли був в Англії. Неграмотні батузи навіть не знають, що існують такі цивілізовані роди зброї!

...Але розкажіть мені, пане, про індіян навахів в Америці. Маю надію, що колись мій батько вишле мене до Америки! Я дуже радий би, пане, пізнати всі речі!

Ми ще будемо мати багато розмов, Абуззі, бо ми правдиві приятелі! Але тепер я мушу йти на розмову до мого іншого приятеля, Тарзана!